

Sajtóközlemény

Luxembourg, 2018. szeptember 11.

Légszennyezés: az Európai Számvevőszék szerint az egészségünk védelme még mindig nem elégséges

Az Európai Számvevőszék újonnan közzétett jelentése szerint az emberi egészség légszennyezéssel szembeni védelmére irányuló uniós intézkedések nem hozták meg a várt hatást. Az Unióban a légszennyezés évente 400 000 korai elhalálozáshoz vezet, és több száz milliárd euró egészséggel kapcsolatos külső költség merül fel miatta. A számvevők arra figyelmeztetnek, hogy e jelentős emberi és gazdasági költségek nyomán egyelőre nem születtek Uniós-szerte megfelelő intézkedések. Amint hozzátesszük, e korai elhalálozások többségéért az olyan légszennyező anyagok felelősek, mint a lebegő részecskék, a nitrogén-dioxid és a talajközeli ózon. E kockázatnak különösen a városi területeken élők vannak kitéve.

Az Unió tiszta levegőre vonatkozó szakpolitikájának sarokköve a környezeti levegő minőségéről szóló 2008-as irányelv, amely levegőminőségi előírásokat határoz meg a levegőben lévő szennyező anyagok koncentrációjára vonatkozóan. A számvevők megvizsgálták, hogy az irányelvet jól alakították-e ki, hogy a tagállamok eredményesen hajtották-e azt végre, és hogy a Bizottság miként hajtatta végre az irányelvet, illetve követte nyomon annak végrehajtását. Értékeltek ezenkívül azt is, hogy az egyéb uniós szakpolitikákban megfelelően tükröződik-e a levegőminőség kérdése, és azt az uniós alapok megfelelően támogatják-e, valamint hogy a nyilvánosságot kielégítően tájékoztatják-e a levegőminőséggel kapcsolatos témákról.

„A légszennyezés az egészséget érintő legnagyobb környezeti kockázat az Európai Unióban – jelentette ki Janusz Wojciechowski, a jelentésért felelős számvevőszéki tag. – Az elmúlt évtizedekben az uniós szakpolitikák hozzájárultak a kibocsátások csökkentéséhez, de a levegőminőség nem javult ugyanilyen ütemben, és továbbra is jelentős hatást gyakorol a közegészségre.”

A számvevők megállapítása szerint az Unió csaknem húsz évvel ezelőtt megszabott levegőminőségi előírásai részben jóval kevésbé szigorúak, mint az Egészségügyi Világszervezet vonatkozó irányelvei, és nagyobb szigorúságra intenének a legújabb tudományos eredmények is. A számvevők szerint a légszennyező anyagok kibocsátása ugyan csökkent, ám a legtöbb tagállam továbbra sem felel meg az uniós levegőminőségi előírásoknak, és nem hoznak elegendő eredményes intézkedést a levegőminőség javítására.

E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által elfogadott különjelentésről. A jelentés teljes szövege itt tölthető le: www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Spokesperson T: (+352) 4398 47 063

Damijan Fišer – Press Officer T: (+352) 4398 45410

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

M: (+352) 691 55 30 63

M: (+352) 621 55 22 24

Fennáll a légszennyezés alulbecslésének kockázata is, mivel azt alkalmasint nem a megfelelő helyeken kísérték figyelemmel. A levegőminőségi tervek – amelyek elkészítése a környezeti levegő minőségéről szóló irányelv alapvető követelménye – gyakran nem hozták meg a várt eredményeket.

Az Európai Bizottság korlátokkal szembesül, amikor nyomon követi a levegőminőségi célértékek elérése terén nyújtott tagállami teljesítményt. A végrehajtási eljárások mindeddig nem tudták biztosítani, hogy a tagállamok betartsák az irányelvben megszabott levegőminőségi határértékeket. A Bizottság sok tagállammal szemben tett jogi lépéseket, és noha számára kedvező ítéletek születtek, a tagállamok mégis gyakran továbbra is megsértik a levegőminőségi határértékeket – teszik hozzá a számvevők.

Megállapításuk szerint a légminőség terén nyújtott uniós finanszírozás hasznos támogatást jelenthet, de a támogatott projektek nem mindig kellőképpen célzottak. Tagállami helyszíni vizsgálataik során néhány sikeres projekttel is találkoztak: elsősorban az uniós LIFE program által támogatott projektek között akadt ilyen.

A számvevők szerint a nyilvánosság felvilágosítása és tájékoztatása kritikus szerepet játszik a légszennyezés, e sürgető közegészségügyi probléma kezelésében. Az utóbbi időkből a polgárokat egyre jobban foglalkoztatja a levegőminőség kérdése: több ízben nemzeti bíróságokhoz fordultak, s ezek több tagállamban a polgárok tiszta levegőhöz való joga mellett ítélték. A számvevők mégis azt állapították meg, hogy a környezeti levegő minőségéről szóló irányelv egyes más környezeti irányelvekhez képest kevésbé kifejezetten védi a polgárok igazságszolgáltatáshoz való jogát. Véleményük szerint a levegőminőség tekintetében a polgárok rendelkezésére bocsátott információk olykor nem voltak egyértelműek.

Az uniós levegőminőség javítása érdekében a számvevők a következőket javasolják:

- az Európai Bizottság hozzon eredményesebb intézkedéseket;
- frissítsék a környezeti levegő minőségéről szóló irányelvet;
- kezeljék kiemelten és más uniós szakpolitikákban is érvényesítsék a levegőminőség szakpolitikai szempontjait;
- javítsanak a nyilvánosság felvilágosításán és tájékoztatásán.

A szerkesztők figyelmébe

Különjelentéseit a Számvevőszék bemutatja az Európai Parlamentnek és az Európai Unió Tanácsának, valamint az egyéb érdekelt feleknek, például a nemzeti parlamenteknek, ágazati szereplőknek és a civil társadalom képviselőinek. A jelentéseinkben megfogalmazott ajánlások döntő többsége a gyakorlatban végrehajtásra kerül. Ajánlásaink kedvező fogadtatása arról tanúskodik, hogy munkánk az uniós polgárok javát szolgálja.

A „Légszennyezés: egészségünk védelme még mindig nem elégséges” című 23/2018. sz. számvevőszéki különjelentés 23 uniós nyelven elérhető a Számvevőszék honlapján (eca.europa.eu).